

Konsek
TRONDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
forvaltningsrevisjon

2024-2028
Heim kommune

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har våren 2024 laget plan for forvaltningsrevisjon som gjelder til og med 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planene midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planene bygger på en risiko- og vurderingsvurdering av virksomheten i kommunen og selskapene som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planene basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse.

Ressurser

Kontrollutvalget har 340 timer i årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer rapporter etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet starter. Etter at arbeidet med rapporten er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Etter en forvaltningsrevisjon får kommunedirektøren rapporten på høring før den behandles i kontrollutvalget. Etter selskapskontroller får selskapets ledelse og/eller eierrepresentanten rapporten på høring før behandling i kontrollutvalget. Dersom eierskapskontrollen angår kommunedirektørens ansvarsområde, skal også kommunedirektøren høres før behandling i kontrollutvalget.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger forvaltningsrevisjoner fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalgets skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversiktene på neste side. Plan for forvaltningsrevisjon inneholder også forslag til tema/vinkling. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. Vinklingene er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Prioritert område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
<ul style="list-style-type: none"> • OPPVEKST 	<p>Barn med særlige behov</p> <p>Barn med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Det er en sannsynlighet for at barn med særlige behov ikke fanges opp tidlig og får den oppfølgingen de trenger. Manglende oppfølging kan gi konsekvenser for det enkelt barn sin videre utvikling og muligheter videre i livet. Kommunen kan også bli stilt til ansvar for ikke å ha gitt tilstrekkelig opplæring.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • KOMMUNEORGANISASJONEN 	<p>Informasjonssikkerhet</p> <p>Sannsynligheten for ondsinnede handlinger mot IKT-systemer er økende i samfunnet. Kommunene er komplekse organisasjoner som er avhengig av IKT på de fleste områder. Hvis IKT-systemet rammes av en hendelse som setter det ut av funksjon, er konsekvensen at kommunens virksomhet blir skadelidende på ulike måter. Økende grad av digitalisering gir effektive løsninger. Det er risiko for at bevisstheten omkring IKT-sikkerhet ikke er til stede i hele organisasjonen, selv om kommunen har gjort tiltak for å bevisstgjøre ansatte. IKT-sikkerhet er også relatert til personvernforordningen og håndtering av personopplysninger, eksempelvis med risiko at personopplysninger kommer på avveie. Kommunestyret har vedtatt en styrket kapasitet på området for 2024.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • VELFERD, HELSE OG OMSORG 	<p>Demensomsorg</p> <p>Antallet eldre øker framover, og mange av disse kan bli rammet av demenssykdom. Kommunene er i ulik grad forberedt på dette. Det krever blant annet tilrettelegging med ulike boformer, dagaktivitetstilbud, og spesialkompetanse hos ansatte. Det er sannsynlig at kvaliteten i demensomsorgen både innen hjemmetjeneste og institusjon blir utfordret. Utfordringene er knyttet til å ivareta ulike behov, grader og typer av demenssykdom samt bruk av tvang. Konsekvensen er at brukerne ikke får tilstrekkelige tjenester som er tilpasset deres livssituasjon og for kommunen kan konsekvensen være at ressursene brukes lite effektivt.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • VELFERD, HELSE OG OMSORG 	<p>Utenforskap (tverrsektoriell risiko)</p> <p>Flere og flere faller utenfor i samfunnet, og det er sannsynlig at kommunen ikke klarer å være i forkant og jobbe forebyggende. Det er blant annet et økende behov for psykisk helsehjelp. Det er økt sannsynlighet for fattigdom blant barn og voksne, herav flere som har behov for sosialhjelp. Ifølge Heim kommunes årsberetning for 2023 opplever NAV et større press på tjenestene og ytelsene på grunn av kostnadsnivået i samfunnet. Mangel på boliger for vanskeligstilte og økte priser på leiemarkedet rammer også mange av de som faller utenfor utdanning og arbeidsliv. Utenforskap kan medføre mange ulike konsekvenser, eksempelvis kommunens ansvar for sosialhjelp, men også konsekvenser i form av uro i lokalmiljøet og kriminalitet, samt den enkeltes muligheter i samfunnet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • TEKNISK 	<p>Vedlikeholdsetterslep</p> <p>Kommuner mangler ofte gode systemer for vedlikehold når det kommer eiendomsforvaltning, og samferdsel. Vedlikeholdsetterslepet kan ha konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet. Vedlikeholdsetterslepet kan også belaste kommunens økonomi.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • KOMMUNEORGANISASJONEN 	<p>Personalforvaltning - arbeidsoppgaver og ledelse, bemanning, bruk av KI-verktøy</p> <p>Kommunen kan oppleve utfordringer med å rekruttere nok og rett kompetanse. Dersom kommunen ikke klarer å løse rekrutteringsproblemene settes det i verk tiltak som fører til høyere kostnader og mindre stabilitet i bemanningen, eksempelvis bruk av vikarbyråer. Det kan også være en risiko for redusert kvalitet dersom kommunen ikke setter inn vikar ved fravær.</p> <p>Heim kommune har utfordringer med å rekruttere innenfor flere sektorer, blant annet teknisk, helse og oppvekst, Noe som øker risikoen for at kommunen har kompetanse og kapasitet til å få utført nødvendige tjenester. Turnover og vakanse i viktige stillinger skjer med jevne mellomrom og kan gi konsekvenser i form av manglende kontinuitet og at taus kunnskap i organisasjonen forsvinner.</p> <p>Heim kommune har gjort tiltak knyttet til omdømmebygging og rekruttering. Prosjektet HeltidsHeim ser ut til å bidra til bedre søkertilfang enn tidligere. Kommunen arbeider med å beholde</p>

	<p>ungdom i kommunen, samt å gjøre det attraktivt for ungdom å bosette seg i Heim. Kommunen har utarbeidet ordningen som Lærlingegaranti, UngHeim og kommunalt lærlingestipend.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • VELFERD, HELSE OG OMSORG 	<p>Integrering og bosetting flyktninger</p> <p>Kommunen er med i KS-nettverket om bosetting og integrering, og jobbet godt og tverrfaglig med NAV. Det har vært utfordrende at store grupper mennesker skal integreres raskt og komme ut i arbeid. Mange kan ikke lese og skrive, og har traumatiske opplevelser med seg, noe som igjen kan gjøre det vanskelig å fungere i jobb. Stadig flere flykninger mottar ytelser fra NAV.</p> <p>Eksempler på problemstillinger en forvaltningsrevisjon kan bevare er:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilket utdanningstilbud og hvilken språkopplæring gis til flykningene, og er tilbudet i samsvar med regelverket? 2. Hvilke hovedutfordringer står kommunen overfor i sitt integreringsarbeid, og hvilke tiltak og virkemidler benytter kommunen for å løse utfordringene? 3. Dekker integreringstilskuddet de kommunale utgifter? 4. Hvor stor del av av flykningene deltar i arbeidsliv og utdanning etter gjennomført introduksjonsprogram? 5. Har kommunen et tilfredsstillende samarbeid med NAV om integrering av flykninger?
<ul style="list-style-type: none"> • TEKNISK 	<p>Byggesaksbehandling</p> <p>Heim kommune kommer på 333. plass av norske kommuner i 2023 når det kommer til saksbehandling av byggesøknader (kommunebarometeret 2023). Det er en risiko for fristbrudd og risiko knyttet til ivaretagelse av viktige områder når det gis mange dispensasjoner fra vedtatte planer.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • KOMMUNEORGANISASJONEN 	<p>Internkontroll – system og implementering</p> <p>Formålet med kravet om internkontroll i kommuneloven § 25 -1 er å forebygge og hindre regelverksbrudd, og sikre at regelverksbrudd blir oppdaget og korrigeret. Dette krever at kommunedirektøren har et system for internkontroll, som sikrer at eksempelvis oppvekst-sektoren rapporterer om de faktiske forhold i sektoren og jevnlig evaluerer og korrigerer egen praksis. Revisor erfarer at ansatte i flere kommuner ikke bruker eller har et godt internkontrollsystem implementert, noe som øker sannsynligheten for at det kan få alvorlige konsekvenser for både tjenestemottakerne og kommunen. Bevissthet og kultur rundt avvik og oppfølging av avvik som grunnlag for læring og forbedring er sentralt i et internkontrollsystem.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ØKONOMI 	<p>Økonomisk bærekraft</p> <p>En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelsen på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Driftsresultatet viser om kommunen klarer å frigjøre driftsmidler til investeringsformål, og dermed om det er mulig å fornye bygninger og anlegg uten at lånegjelden øker mer enn inntektene.</p> <p>Kommunen har hatt utfordringer knyttet til økonomisk bærekraft, men situasjonen er bedret. Dette må likevel ses i sammenheng med tiltak som er utsatt på grunn av den økonomiske situasjonen kommunen var i.</p> <p>Havbruksfondet tilføres midler gjennom produksjonsavgift og salg av ny oppdrettskapasitet. De årlige utbetalingene til kommunene varierer avhengig av om det tildeles kapasitet eller ikke det enkelte år. Anslag for fremtidige utbetalinger avhenger av usikre forutsetninger, både hva systeminnretning og beregningsgrunnlag angår.</p> <p>Endring i forutsetninger kan potensielt innebære store konsekvenser for kommunens økonomiske bæreevne.</p>

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023

1. [Forvaltningsrevisjon av Kristiansund og Nordmøre havn IKS](#) (2020)
2. [Forvaltningsrevisjon av vann- og avløpstjenesten](#) (2021)
3. [Rapport fra forvaltningsrevisjon - Kommunens byggeprosjekt](#) (2020)